

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...)/ (...) z dnia 22 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w Ł., stwierdził, że B. P. oraz J. P. ponoszą solidarną odpowiedzialność, jako wspólnicy spółki cywilnej (...) z siedzibą w Ł., przy al. (...), całym swoim majątkiem, za zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek za zatrudnionych w spółce pracowników, tj. składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych należność główna, za okres od stycznia do marca 2014 roku oraz od maja do lipca 2014 roku, wyniosła 4.686,26 zł. Odsetki za zwłokę liczone na dzień 22 lipca 2016 roku wyniosły 865,00 zł. Łączna należność z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych stanowi kwota 5.551,26 zł.

Z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego należność główna, za okres od lutego do marca 2014 roku oraz za maj 2014 roku i za lipiec 2014 roku, wyniosła 1.021,84 zł. Odsetki za zwłokę liczone na dzień 22 lipca 2016 roku wyniosły 192,00 zł. Łączna należność z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego stanowi kwota 1.213,84 zł

Z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych należność główna, za okres od lutego do marca 2014 roku oraz od maja do lipca 2014 roku, wyniosła 373,79 zł. Odsetki za zwłokę liczone na dzień 22 lipca 2016 roku wyniosły 69,00 zł. Łączna należność z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stanowi kwota 442,79 zł

Organ rentowy podliczył, że suma zadłużenia wynosi łącznie 7.207,89 zł.

W uzasadnieniu przedmiotowej decyzji wskazano także, że wspólnicy spółki cywilnej odpowiadają całym swoim majątkiem, solidarnie ze spółką i pozostałymi wspólnikami za zaległości spółki. Podkreślono, iż solidarna odpowiedzialność za zobowiązania spółki nie może być ograniczona ani wyłączona w umowie spółki skutecznie względem wierzycieli.

(decyzja – k. 14 – 15 akta ZUS)

Odwołanie od decyzji nr (...)/ (...) z dnia 22 lipca 2016 roku wniosła B. P. zaskarżając ją w całości. Skarżąca podniosła, że nie ponosi solidarnej odpowiedzialności za zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ponieważ wskazane zaległości powstały oraz stały się wymagalne w okresie, gdy skarżąca nie była już (...) spółki (...). Ponadto, w ocenie odwołującej organ rentowy dokonał błędnego obliczenia przedmiotowego zadłużenia, bowiem spółka regulowała względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wszelkie należności z tytułu ubezpieczeń społecznych.

(odwołanie – k. 2 – 5 akt VIII U 2086/16)

W odpowiedzi na to odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. Jednocześnie wniesiono o łączne rozpoznanie go z odwołaniem J. P..

(odpowiedź na odwołanie – k. 6 akt VIII U 2086/16)

Odwołanie od decyzji nr (...)/ (...) z dnia 22 lipca 2016 roku wniosła J. P. zaskarżając ją w całości. Skarżąca podniosła, że nie ponosi solidarnej odpowiedzialności za zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ponieważ wskazane zaległości powstały oraz stały się wymagalne w okresie, gdy skarżąca nie była już (...) spółki (...). Ponadto, w ocenie odwołującej organ rentowy dokonał błędnego obliczenia przedmiotowego zadłużenia, bowiem spółka regulowała względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wszelkie należności z tytułu ubezpieczeń społecznych.

(odwołanie – k. 2 – 5 akt VIII U 2085/16)

W odpowiedzi na to odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. Jednocześnie wniesiono o łączne rozpoznanie go z odwołaniem B. P..

(odpowiedź na odwołanie – k. 6 akt VIII U 2085/16)

Postanowieniem z dnia 20 października 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zarządził połączenie sprawy o sygnaturze VIII U 2086/16 ze sprawą o sygnaturze VIII U 2085/16 w celu ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia i dalszego prowadzenia pod sygnaturą VIII U 2085/16.

(postanowienie – k. 17 akt VIII U 2086/16)

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik J. P. poparł odwołanie oraz wniósł o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Pełnomocnik B. P. poparł odwołanie oraz wniósł o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołań i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(stanowiska pełnomocników wnioskodawczyń oraz pełnomocnika organu rentowego – e – protokół rozprawy z dnia 28 marca 2018 roku – 00:13:43 – 00:21:22 – k. 227, płyta CD))

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Od 10 lipca 2012 roku do 31 lipca 2014 roku J. P. oraz B. P. prowadziły działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą (...) spółka cywilna J. P., B. P. z siedzibą w Ł. przy al. (...), jako wspólnicy. Przedmiotem działalności firmy było prowadzenie sklepów odzieżowych w R. i P..

(wpis spółki cywilnej w (...) k. 107, usunięcie spółki cywilnej z wpisu w (...) k. 111, zeznania wnioskodawczynie J. P. – e – protokół rozprawy z dnia

2 października 2017 roku – 00:03:16 – 00:27:14 – k. 178, płyta CD, w zw. z e – protokołem rozprawy z dnia 28 marca 2018 roku – 00:07:12 – 00:12:03 – k. 227, płyta CD, zeznania wnioskodawczynie B. P. – e – protokół rozprawy z dnia 2 października 2017 roku – 00:24:14 – 00:33:06 – k. 178, płyta CD, w zw. z e – protokołem rozprawy z dnia 28 marca 2018 roku – 00:12:03 – 00:13:27 – k. 227, płyta CD)

Spółka nie opłaciła składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 7.207,89 zł za okres od stycznia do marca 2014 roku oraz od maja do lipca 2014 roku. Spółka miała problemy finansowe już od 2012 roku. W 2014 roku pojawiły się problemy z płynnością finansową – spółka wykazywała straty oraz zalegała kontrahentom z wynagrodzeniem. Ponadto, rozpoczęto likwidację sklepów. Sprawami finansowymi spółki zajmowała się J. P. – kontaktowała się z biurem rachunkowo – księgowym oraz samodzielnie opłacała składki na podstawie sporządzonych deklaracji.

Z uwagi na zajęcia komornicze na rachunkach, J. P. dokonywała opłat przy użyciu przekazów pocztowych. W 2014 roku należności wobec organu rentowego uregulowane w całości zostały wyłącznie za kwiecień. W pozostałym okresie – aż do dnia likwidacji spółki cywilnej, tj. do dnia 31 lipca 2014 roku – składki nie zostały należycie opłacone. Wnioskodawczynie J. P. przyznała, iż nie opłaciła składek na ubezpieczenie społeczne za czerwiec oraz lipiec. W spornym okresie spółka zatrudniała trzech pracowników.

(pismo procesowe organu rentowego – k. 118, stan należności – k. 119 – 120, deklaracje rozliczeniowe oraz raporty imienne – k. 121 – 143, zeznania świadka L. C. – e – protokół rozprawy z dnia 2 października 2017 roku – 00:37:12 – 00:53:51 –

k. 178, płyta CD, zeznania wnioskodawczynie J. P. – e – protokół rozprawy

z dnia 2 października 2017 roku – 00:03:16 – 00:27:14 – k. 178, płyta CD, w zw.

z e – protokołem rozprawy z dnia 28 marca 2018 roku – 00:07:12 – 00:12:03 – k. 227, płyta CD, zeznania wnioskodawczyni B. P. – e – protokół rozprawy z dnia

2 października 2017 roku – 00:24:14 – 00:33:06 – k. 178, płyta CD, w zw. z e – protokołem rozprawy z dnia 28 marca 2018 roku – 00:12:03 – 00:13:27 – k. 227, płyta CD)

Z uwagi na powstałą awarię, w miejscu przechowywania dokumentacji spółki, wszelkie dokumenty uległy zniszczeniu.

(pismo wyjaśniające z (...) Spółka z o. o. – k. 198, zeznania wnioskodawczyni J. P. – e – protokół rozprawy z dnia 2 października 2017 roku – 00:03:16 – 00:27:14 – k. 178, płyta CD, w zw. z e – protokołem rozprawy z dnia 28 marca 2018 roku – 00:07:12 – 00:12:03 – k. 227, płyta CD)

Spółka (...) posiadała otwarty obowiązek w podatku od towarów i usług w okresie od 27.12.2013 do 31.07.2014 roku. Spółka nie ma i nie miała zaległości z tytułu danin publicznych na rzecz urzędu skarbowego. Jedynie za miesiące maj i lipiec 2014 roku wpłaty zostały dokonane z naruszeniem ustawowego terminu płatności.

(pismo Urzędu Skarbowego k 95i 97)

Decyzją nr (...)/ (...) z dnia 22 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w Ł., stwierdził, że B. P. oraz J. P. ponoszą solidarną odpowiedzialność, jako współnicy spółki cywilnej (...) z siedzibą w Ł., przy al. (...), całym swoim majątkiem za zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek za zatrudnionych w spółce pracowników, tj. składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych należność główna, za okres od stycznia do marca 2014 roku oraz od maja do lipca 2014 roku, wyniosła 4.686,26 zł. Odsetki za zwłokę liczone na dzień 22 lipca 2016 roku wyniosły 865,00 zł. Łączna należność z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych stanowi kwota 5.551,26 zł.

Z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego należność główna, za okres od lutego do marca 2014 roku oraz za maj 2014 roku i za lipiec 2014 roku, wyniosła 1.021,84 zł. Odsetki za zwłokę liczone na dzień 22 lipca 2016 roku wyniosły 192,00 zł. Łączna należność z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego stanowi kwota 1.213,84 zł

Z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych należność główna, za okres od lutego do marca 2014 roku oraz od maja do lipca 2014 roku, wyniosła 373,79 zł. Odsetki za zwłokę liczone na dzień 22 lipca 2016 roku wyniosły 69,00 zł. Łączna należność z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stanowi kwota 442,79 zł

Organ rentowy podliczył, że suma zadłużenia wynosi łącznie 7.207,89 zł.

(decyzja – k. 14 – 15 akta ZUS)

Sąd oddalił wniosek dowodowy w zakresie ponownego zwrócenia się do Poczty Polskiej w celu ustalenia danych, niezbędnych do znalezienia potwierdzenia wpłaty składek. W ocenie Sądu przedmiotowy wniosek zmierzałby wyłącznie do niepotrzebnego przedłużenia postępowania w sprawie. Wobec braku przedstawienia jakichkolwiek dowodów świadczących o dokonaniu wpłat na uregulowanie należności wobec organu rentowego oraz ewidencji należności przedstawionej przez ZUS świadczącej o istniejących zaległościach wniosek dowodowy był bezprzedmiotowy. Sąd nie dał wiary zeznaniom J. P.

w zakresie, w jakim podnosiła iż należności w spornym okresie zostały opłacone. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż spółka miała problemy finansowe, co przyznały same wnioskodawczynie. Biorąc pod uwagę powyższą okoliczność oraz fakt, iż za regulowanie należności względem organu rentowego była odpowiedzialna wnioskodawczyni J. P., brak jest podstaw do uwzględnienia wskazanego wniosku dowodowego.

Ponadto, należy zauważyć że inicjatywa dowodowa wnioskodawczyń w zakresie uzyskania z Poczty Polskiej potwierdzeń dokonywania przelewów co do składek na ubezpieczenia społeczne była spóźniona.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołania obydwu wnioskodawczyń nie zasługiwały na uwzględnienie.

Kwestia sporna w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy J. P. oraz B. P. odpowiadają za zobowiązania (...) spółka cywilna z siedzibą w Ł. za okres od stycznia do marca 2014 roku oraz od maja do lipca 2014 roku.

Zgodnie z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778) do należności z tytułu składek, w tym składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stosuje się odpowiednio m.in. art. 115 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201).

W myśl art. 115 § 1 Ordynacji podatkowej, wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej oraz komplementariusz spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami

za zaległości podatkowe spółki. Z kolei art. 115 § 2 ordynacji stanowi, że § 1 stosuje się również do odpowiedzialności byłego wspólnika za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie, gdy był on wspólnikiem,

oraz zaległości wymienione w art. 52 oraz art. 52a powstałe w czasie, gdy był on wspólnikiem. Za zobowiązania podatkowe powstałe na podstawie odrębnych przepisów po rozwiązaniu spółki, za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał po rozwiązaniu spółki, oraz za zaległości wymienione w art. 52 oraz art. 52a powstałe po rozwiązaniu spółki, odpowiadają osoby będące wspólnikami w momencie rozwiązania spółki. Natomiast według art. 115 § 4 ordynacji, orzeczenie o odpowiedzialności, o której mowa w § 1, nie wymaga uprzedniego wydania decyzji w sprawach, o których mowa w art. 108 § 2 pkt 2, a rozstrzygnięcie w tych sprawach następuje w decyzji orzekającej o odpowiedzialności.

Zgodnie z art. 107 § 1 Ordynacji podatkowej w przypadkach i w zakresie przewidzianych w niniejszym rozdziale za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie. Natomiast zgodnie

z art. 108 § 1 wyżej wskazanej ustawy o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej organ podatkowy orzeka w drodze decyzji.

Należy podkreślić, iż w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego rozwiązanej spółki cywilnej oraz orzeczenia o odpowiedzialności podatkowej byłych wspólników tej spółki za jej zaległości podatkowe organ podatkowy ma obowiązek,

na podstawie art. 115 § 1-5 Ordynacji podatkowej, prowadzić postępowanie z udziałem wszystkich osób będących w danym okresie wspólnikami spółki cywilnej (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 lutego 2017 roku, (...), Legalis nr: 1578763). Jak wskazuje Wojewódzki Sąd Administracyjny w K., w przypadku orzeczenia o odpowiedzialności wspólnika spółki cywilnej, organ winien wykazać okoliczności wskazujące na istnienie przesłanek do orzeczenia tej odpowiedzialności. Czyli po pierwsze, że wystąpiło zobowiązanie podatkowe spółki w danym okresie rozliczeniowym, którego spółka nie uiszczała w całości lub w części, oraz że dana osoba jest lub była wspólnikiem spółki w czasie powstania jej zobowiązań. Podstawą odpowiedzialności wspólnika spółki cywilnej jest fakt bycia wspólnikiem w danym okresie, niezależnie od wielkości udziału. Odpowiedzialność ta ma charakter obiektywny, solidarny i niezależny od stopnia zawinienia wspólników (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w K. z dnia 6 października 2016 roku, I SA/Kr 756/16, Legalis nr: 1543097).

Tym samym nie ulega wątpliwości, iż J. P. oraz B. P. ponoszą solidarną odpowiedzialność za zaległości spółki cywilnej z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, gdyż w spornym okresie miały status wspólników. Na uwagę zasługuje także okoliczność, iż w przedmiotowej sprawie bez znaczenia pozostaje rozłożenie ciężaru odpowiedzialności za regulowanie należności spółki na podstawie wewnętrznych ustaleń wspólników. Niezależnie zatem od tego, który ze wspólników był zobowiązany do prowadzenia spraw finansowych, a jednocześnie dokonał w tym zakresie rażących zaniedbań, za zobowiązania spółki wspólnicy odpowiedzialni są w tym samym stopniu. Bez znaczenia pozostaje stopień winy oraz przyczynienie się do powstania należności.

Odnosząc się także do argumentacji przedstawionej przez pełnomocników wnioskodawczyń, co do uchybienia organu rentowego w przedmiocie nie wydania decyzji wymiarowej, należy przychylić się do stanowiska utrwalonego w tej kwestii w orzecznictwie. Jak zauważa Wojewódzki Sąd Administracyjny we W., orzeczenie o odpowiedzialności wspólników za zaległości podatkowe spółki z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych z mocy prawa, nie wymaga uprzedniego wydania decyzji, o których mowa w art. 108 § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej, czyli m.in. decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego spółki. W tym przypadku określenie wysokości zobowiązań podatkowych spółki następuje w decyzji, o której mowa w art. 108 § 1 Ordynacji podatkowej, czyli w decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej. Stosownie do art. 115 § 5, przepis § 4 stosuje się również w przypadku rozwiązania spółki (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba we W. z dnia 31 sierpnia 2016 roku, I SA/Wr 81/16, Legalis nr: 1552910). Na uwzględnienie zasługuje również stanowisko organu rentowego, zgodnie z którym obowiązek wydania takiej decyzji wynika z art. 108 § 2 Ordynacji podatkowej, natomiast przepis ten nie ma zastosowania w sprawach uregulowanych ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych (nie został wymieniony w przepisie odsyłającym, którym jest art. 31 wskazanej ustawy).

Ponadto, nie można zgodzić się ze stwierdzeniem, że organ rentowy zaniechał wydania decyzji względem płatnika składek, tj. spółki cywilnej, skoro w momencie wydania przedmiotowej decyzji spółka nie istniała. (...) spółki cywilnej skutkuje tym, że traci ona podmiotowość podatkowoprawną, co powoduje, że z tym samym momentem traci ona również zdolność procesową do bycia stroną w postępowaniu podatkowym prowadzonym na podstawie Ordynacji podatkowej. (...) spółka cywilna przestała istnieć w określonej dacie (co jednak winno zostać jednoznacznie ustalone), tym samym przestał istnieć podmiot określonych zobowiązań podatkowych. W konsekwencji przestała istnieć ta strona, która mogłaby występować w postępowaniu podatkowym dotyczącym określenia jej zobowiązań. Wówczas wobec spółki postępowania nie mogą się toczyć, nie może też być wydana wobec niej decyzja określająca jej zobowiązanie (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w P. z dnia 27 stycznia 2011 roku, I SA/Po 876/10, Legalis nr: 826063).

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić iż organ rentowy przy wydawaniu zaskarżonej decyzji nie dokonał żadnego uchybienia przepisom ustawy Ordynacji podatkowej, w zakresie ustalenia odpowiedzialności wspólników rozwiązanej spółki cywilnej (...) z siedzibą w Ł.. W myśl przywołanych orzeczeń, w przedmiotowej sprawie zastosowanie znajdują zatem regulacje dotyczące odpowiedzialności osoby trzeciej. Należy podkreślić, że z przepisów art. 115 § 4 i § 5 w zw. z § 1 i § 2 Ordynacji podatkowej wynika, że po rozwiązaniu spółki cywilnej odpowiedzialność byłych wspólników jako osób trzecich za jej długi podatkowe przestaje mieć charakter jedynie posiłkowy, tzn. uzupełniający odpowiedzialność podatnika, płatnika lub inkasenta. Mimo więc, że nie traci ona charakteru odpowiedzialności podatkowej osób trzecich, na byłych wspólników odpowiadających całym swoim majątkiem zostaje w takiej sytuacji przełożony de facto całkowity ciężar odpowiedzialności za zadłużenia spółki z tytułu jej zobowiązań jako podatnika, płatnika lub inkasenta (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 maja 2010 roku, I (...) 654/09, Legalis nr: 274236). Nie ulega także wątpliwości, iż odpowiedzialność wspólników spółki cywilnej dotyczy również należności z tytułu składek zdrowotnych oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, bowiem art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazuje wprost, iż w tym zakresie zastosowanie znajdują przepisy dotyczące składek na ubezpieczenie społeczne. Natomiast zgodnie z art. 31 wyżej wskazanej ustawy, do składek na ubezpieczenie społeczne stosuje się przepisy ustawy Ordynacja podatkowa.

W świetle przytoczonych regulacji prawnych oraz powołanego orzecznictwa organ rentowy w zaskarżonych decyzjach prawidłowo stwierdził, iż zarówno J. P.

i B. P. ponoszą odpowiedzialność solidarną za zaległości całym swoim majątkiem z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego i Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od lutego do marca 2014 roku oraz od maja do lipca 2014 roku, tj. za okres, kiedy faktycznie były współnikami spółki, a wskazana spółka niespornie posiada zadłużenia z tytułu należności składkowych za ten okres.

Wymaga podkreślenia, że fakt niepłacenia składek za czerwiec oraz lipiec 2014 roku został przyznany na rozprawie przez J. P.. Ponadto, wnioskodawczynie oraz przesłuchany świadek, zgodnie twierdzili, iż w spornym okresie spółka miała problemy finansowe, wykazywała stratę oraz zalegała z wynagrodzeniami wobec kontrahentów.

Mimo powyższego, na etapie późniejszego postępowania wnioskodawczynie J. P. twierdziła, że w pozostałym okresie spornym dokonywała opłat z tytułu składek

na ubezpieczenie społeczne zlecając przelewy przy pomocy przekazu pocztowego. Jednakże, do zakończenia postępowania nie złożono dokumentów potwierdzających to stanowisko. Wymaga podkreślenia także okoliczność, iż w tym zakresie inicjatywa dowodowa była spóźniona. Wniosek o zwrócenie się do Poczty Polskiej w celu nadesłania dowodów

w sprawie zgłoszony został ponad rok po wszczęciu postępowania w sprawie. Ponadto, ustalony stan faktyczny w sprawie nie uprawdopodobnił twierdzeń wnioskodawczynie

w zakresie wykonywania przekazów pocztowych do organu rentowego. Należy mieć na uwadze, że art. 6 § 1 k.p.c. zobowiązuje Sąd do przestrzegania zasady szybkości, zgodnie

z którą powinno się przeciwdziałać przewlekaniu postępowania i dążyć do tego,

aby rozstrzygnięcie nastąpiło na pierwszym posiedzeniu, jeżeli jest to możliwe bez szkody dla wyjaśnienia sprawy.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd w pkt 1 sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił oba odwołania, gdyż nie było podstaw do ich uwzględnienia

z przyczyn wymienionych w niniejszym uzasadnieniu.

O kosztach postępowania, Sąd Okręgowy orzekł w pkt 2 sentencji wyroku i nie obciążył J. P. oraz B. P. pełnym obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Zgodnie z treścią art. 102 k. p. c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Artykuł 102 k. p. c. jest przepisem wyjątkowym, wymagającym wystąpienia okoliczności szczególnych, jak np. dotyczących stanu majątkowego czy też sytuacji życiowej strony. Stanowi on swoistą „furtkę”, pozostawiając sądowi pewną swobodę w przyznawaniu zwrotu kosztów procesu, gdyby stosowanie zasady odpowiedzialności za wynik sprawy

(art. 98 k. p. c.) nie dało się pogodzić z zasadami słuszności. Zastosowanie art. 102 k. p. c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności konkretnego przypadku,

które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu

w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej zobowiązanego. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974r. II CZ 223/73).

W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie, zachodzą szczególne okoliczności dające podstawę do zastosowania w stosunku do wnioskodawczyń art. 102 k. p. c. Biorąc pod uwagę całokształt sprawy, zasądzenie od nich tych kosztów w pełnej wysokości byłoby niesprawiedliwe i niesłuszne. Odwołujące mimo swojego subiektywnego przekonania o zasadności odwołania przegrały sprawę. Jak wynika z akt sprawy znajdują się one w złej sytuacji finansowej o czym świadczy przyznanie im pełnomocnika z urzędu.

W konsekwencji, konieczność poniesienia również kosztów postępowania w postaci kosztów zastępstwa procesowego w pełnej wysokości prowadziłaby do obciążenia nie dającego się pogodzić z zasadami współżycia społecznego.

W punkcie trzecim wyroku Sąd na podstawie § 8 pkt 5 w związku z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1715 ze zm.) przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa, Kasa Sądu Okręgowego w Łodzi, na rzecz pełnomocników ustanowionych z urzędu stosowną kwotę powiększoną o 23% VAT.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom wnioskodawczyń.

K. J.